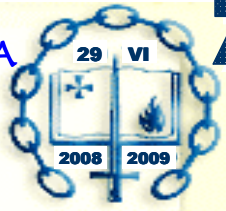

informator Parafialny Parafii św Pawła w Pawłowie

Rok
św. PAWŁA

ZE ŚWIĘTYM PAWŁEM W HERBIE

Nr 1 (304)

OD 29 GRUDNIA DO 4 STYCZNIA 2008/9 R.

Redaguje zespół parafian. tel. Probostwa 275 14 09,

e-mail Redakcji gaz2@interia.pl www.pawel.katowice.opoka.org.pl

ZWYCZAJE ZWIĄZANE Z NARODZENIEM PAŃSKIM

ŻŁÓBEK - Czas Bożego Narodzenia otoczony jest wieńcem niezwykłych wręcz i bogatych zwyczajów. Należy do nich tradycja żłóbka. Najbardziej czcigodny jest żłóbek w betlejemskiej grocie. Tradycja żłóbka posiada swoje źródło w różnych typach średniowiecznych dramatyzacji bożonarodzeniowych: *officium pastorum*, *officium infantium* lub *interfectio puerorum*. Od XI w. spotykamy ludowe obchody narodzenia Chrystusa, w XII w. zaś kult żłóbka pielęgnowali benedyktyni i cystersi. Bardzo silnym impulsem w rozwoju zwyczaju budowania żłóbka była pamiętna noc 1223 r. W Greccio (100 km od Rzymu), w okolicach Rieti, Franciszek z Asyżu polecił swym braciom zbudować żłób, wprowadzić ośła i woła. Greccio przemieniło się w drugie Betlejem. Podczas Mszy św. Franciszek ubrany w strój lewity odśpiewał Ewangelie. Ten *drama sacrum* przywędrował do krakowskich klarysek, czego dowodem są XIV-wieczne figurki jasełkowe zachowane w klasztorze przy romańskim kościele św. Andrzeja. Upowszechnienie się budowania żłóbka wiąże się z braćmi św. Franciszka zwłaszcza zakonem teatynów i jezuitów.

Choinka - Stosunkowo młodym zwyczajem jest drzewko bożonarodzeniowe – choinka. Przywędrowała do nas z Zachodu. Wspomina o niej po raz pierwszy L. Cranach. Dwie ozdobione świecami gałązki nawiązują, wydaje się, do rajskiego drzewa i drzewa życia. Genezy tego zwyczaju należy szukać w starożytności. W zwyczaju greckim gałązki drzewa laurowego obwieszano owocami, pieczywem, naczynkami z oliwą i winem, zanoszone do świątyni i przechowywano w domach. Miały one symbolizować obfitość i urodzaj w nadchodzącym roku. Podobnie było w Rzymie. Kładziono nacisk na to, by gałązka była zielona (liście drzewa laurowego nie opadają). Symbole te funkcjonowały w związku z Nowym Rokiem. Drzewo było symbolem życia. Wierzono, że drzewa są „mieszkaniami” bóstw. Było także nawiązaniem do wielkanocnego paschału.

Wręczanie prezentów - Zwyczaj obdarowania dzieci i wręczania sobie wzajemnie prezentów korzeniami sięga wspomnienia św. Mikołaja. Od czasów reformacji natomiast przeniesiono go na uroczystość Narodzenia Pańskiego. Zwyczaj ten pomaga zrozumieć Słowo Wcielone jako dar Boga Ojca.

Opłatek - Wieczera wigilijna to także dzielenie się opłatkiem. Do dziś pozostaje nie wyjaśniona geneza tego zwyczaju odgrywająca tak wielką rolę w przeżyciu Bożego Narodzenia przez pojednanie i wzajemne wyrażenie sobie życliwości. Być może, że posiada jakieś związki z eulogiami, jest nawiązaniem do Chleba Eucharystycznego – źródła jedności i mi-

łości. Starołacińska nazwa opłatka – *brachiatellum* – kryje w sobie element dzielenia się z innymi potrzebującymi.

Wolne miejsce przy stole - Pozostawianie wolnego miejsca przy stole dla niespodziewanego gościa sięga pieczętowanie zachowywane, zwyczaju bardzo dawnego, stale obecnej przy wigilijnym stole pamięci o zmarłych. Wincenty Pol pisał: „A trzy krzesła polskim strojem, koło stołu stoją próżne i z opłatkiem każdy swoim idzie do nich spłacać dłużne i pokłada na talerzu Anielskiego Chleba kruchy, bo w tych krzesłach siedzą duchy”.

Kolędy - Z uroczystością Narodzenia Pańskiego i z czasem Bożego Narodzenia łączy się śpiew specjalnych pieśni zwanych kolędami. Sama nazwa wywodzi się z języka łacińskiego. Termin *calendae* w starożytnym Rzymie oznaczał pierwszy dzień miesiąca. Przed reformą kalendarza rzymskiego w 45 r. przed Chrystusem *calendae* styczniowe rozpoczynały nowy rok. Dzień, a raczej dni obchodzono bardzo uroczyście, odwiedzano się wzajemnie, obdarowywano upominkami, składano życzenia, wyrażając je w słowach mówionych lub śpiewie. Kościół przejął ten zwyczaj łącząc go z Bożym Narodzeniem (zwyczaj odwiedzin duszpasterskich - kolęda). Pieśni związane tematycznie z Narodzeniem Pańskim nazywano kolędami. Najstarsze ze znanych nam kolęd polskich powstały I połowie XV w. (*Zdrów bądź, Królu Anielski* z 1424 r., *Chrystus się nam narodził* sprzed 1435 i *Zstałaś się rzecz wielmi dziwna* - 1440 r.). Istnieje duża ilość takich pieśni - piosenek - kolęd świeckich o charakterze społeczno-gospodarczym wiążącym się ze zwyczajem kolędowania żaków. Oni też często byli autorami tekstów, jak również bakałarze szkół parafialnych, przyklasztornych, klerycy, organiści. Pod redakcją Juliusza Nowaka-Dłużewskiego wydano w Polsce *Kolędy polskie. Średniowiecze i wiek XVI*, Warszawa 1966 r. Dzieło zawiera 192 kolędy - pieśni, ale spośród nich tylko dwie weszły do powszechnego użytku: *Anioł pasterzom mówił* i *Kiedy król Herod panował*. Niektórzy badacze (np. Julian Krzyżanowski) przypuszczają, że większość tych kolęd związana jest bardzo z kolędowaniem, ze zbieraniem poczęstunków i darów, stąd nie znalazły szerokiego przyjęcia, czy w ogóle żadnego. Zbieraczem kolęd polskich był oczywiście ks. Michał Marcin Mioduszewski. Wynikiem kwerendy były dwa zbiory: *Wielki śpiewnik kościelny* (Kraków 1838) zawierający kolędy religijne oraz *Pastorałki i kolędy z nutami czyli piosnki wesole ludu w czasie świąt Bożego Narodzenia po domach śpiewane* (Kraków 1843). W XIX stuleciu były bardzo popularne i rozpowszechnione tzw. Kantyczki — mniej obszerne zbiory kolęd. Kantyczka była bardzo strzeżona w rodzinie, przekazywana następnym pokoleniom. Oblicza się, że w tym czasie razem było w użyciu około 600 kolęd i pastorałek. Także inne narody posiadają swoje zbiory pieśni bożonarodzeniowych o różnorodnym charakterze. Można i trzeba mówić o pewnej specyfice kolęd polskich, które wyrażają radość Narodzenia Chrystusa, swoiste pełne szacunku spoufalenie z Bożym Dzieciątkiem, Jego Matką i starym Józefem. Kolęda austriacka *Cicha noc (Stille Nacht)* stała się własnością wszystkich chrześcijan, całej Europy, a może nawet świata.

Na podstawie Ks. B. Nadolski *Liturgika. Liturgia i czas*

PODZIEKOWANIE

Serdeczne „Bóg zapłać” Księdzu Proboszczowi Józefowi Krakowskiemu, za odprawienie Eucharystii w intencji moich urodzin; Panu organiście za uświetnienie Mszy św., gościom i parafianom za uczestnictwo we Mszy św. oraz za modlitwy, Życzenia, i dowody Życzliwości.

Andrzej Majcher

OGŁOSZENIA DUSZPASTERSKIE:

- Dziś Święto Świętej Rodziny. Zapraszam na Nieszpory o godz. 16³⁰. Módlmy się świętość naszych rodzin.
- W środę - zakończenie Roku kalendarzowego. O godz. 18⁰⁰ odprawiona zostanie Msza św. i Nabożeństwo na zakończenie Starego Roku.
- Odpust zupełny można uzyskać w ostatnim dniu roku za pobożne i publiczne odmówienie hymnu: „Ciebie Boże wysławiamy” oraz spełnienie zwykłych warunków odpustu.
- Oktawa Narodzenie Pańskiego kończy się 1. 01. Uroczystością Świętej Bożej Rodzicielki. Jest to także Światowy Dzień Modlitw o pokój.
- W czwartek – Nowy Rok 2009 – Msze św. o godz. 7⁰⁰, 10⁰⁰ i 17⁰⁰. Nieszporów w tym dniu nie ma.
- W tym tygodniu przypadają I czwartek, piątek i sobota nowego miesiąca i roku. Zapraszam do Komunii św. wynagradzającej. Członków Bractwa „Żywego Różańca” zapraszam na Mszę św. w sobotę o godz. 7⁰⁰.
- Okazja do spowiedzi św. przed każdą Mszą św.
- „Gość Niedzielny” – u ministrantów.
- Kolekta w Nowy Rok przeznaczona jest na Wyższe Śląskie Seminarium Duchowne. „Bóg zapłać” za dzisiejsze ofiary.

Na Nowy 2009 Rok...

Dobrego zdrowia dla całego ciała, również dla duszy, by się dobrze miała
Pokoju co w sercu człowieka gości i rozprzestrzenia się pośród ludzkości
Dobroci, nadziei oraz ufności, gorliwej wiary i cierpliwości
Niech radość wszystko opromienia, a smutek w szczęście się przemienia

... Życzy Redakcja *Informatora*

NAJBLIŻSZE ODWIEDZINY DUSZPASTERSKIE

Data i godzina rozpoczęcia	Ulice odwiedzane w danym dniu
27 XII sobota -13 ⁰⁰	Sikorskiego 65 - 29
28 XII niedziela -13 ⁰⁰	Sikorskiego 70 - 50 a, b, c
29 XII poniedziałek -15 ⁰⁰	Sikorskiego 48 - 28 oraz 27 - 1
30 XII wtorek -15 ⁰⁰	Głogowska 2 - 20 oraz 15 - 5
2 I piątek -15 ⁰⁰	Głogowska 3 - 1; Zembali 2 - 10 oraz 12,14,16,18,22,24
3 I sobota -13 ⁰⁰	Ks. E. Mendego 37 - 19; Sudecka oraz Ks. E. Mendego 17 - 1
4 I niedziela -13 ⁰⁰	Ks. J. Brejzy 1 - 32 oraz Zembali 19,17,15,13,11

INTENCJE MSZY św. od 29 grudnia 2008 - 4 stycznia 2009 r.

29.XII Poniedziałek V dzień Oktawy Bożego Narodzenia Wsp. św. Tomasza Becketa	g.7⁰⁰	Koncelebra - Za parafian, - Do Świętej Rodziny w intencji Elżbiety Jankiewicz i całej rodziny.
30.XII Wtorek VI dzień Oktawy Bożego Narodzenia	g. 7⁰⁰ g.18⁰⁰	- Do Opatrzności Bożej i Matki Bożej z Dzieciątkiem z podziękowaniem za odebrane łaski, z prośbą o Opiekę Bożą i zdrowia dla małżonków Huberta i Bertę Kurpanik z okazji 60 rocznicy ślubu /Te Deum/, - Za ++ rodziców Anastazję i Ernesta Potrawa, Elfrydę i Ludwika Nitka.
31.XII Środa VII dzień Oktawy Bożego Narodzenia Wsp. św. Sylwestra I, papieża	g. 7⁰⁰ g.18⁰⁰	- Za + Urszulę Niedurny w dniu urodzin, - Za parafian Nabożeństwo na zakończenie Starego Roku
1.I Czwartek VIII dzień Oktawy Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi Światowy Dzień Modlitw o pokój Fragment do rozważania na dziś: 2 Kor 11	g. 7⁰⁰ g.10⁰⁰ g.18⁰⁰	- Ku czci Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana o uświęcenie duchowieństwa oraz o Opiekę Bożą i zdrowie dla naszych duszpasterzy - od ofiarodawców, - Za parafian, - O nowe powołania kapłańskie, zakonne oraz do III Zakonu św. Franciszka - od ofiarodawców.
2.I Piątek Najświętszego Serca Pana Jezusa Wsp. Św. Bazylego Wielkiego i Grzegorza z Nazjanzu, dK	g. 7⁰⁰ g.18⁰⁰	- Ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa jako wynagrodzenie za grzechy oraz w intencjach emerytów i chorych naszej parafii - od ofiarodawców, - Ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa za dzieci i Komuniijne, ich rodziców i chrzestnych.
3.I Sobota Niepokalanego Serca Maryi Wsp. Najświętszego Imienia Jezus	g. 7⁰⁰ g.17³⁰ g.18⁰⁰	- Ku czci Niepokalanego Serca Maryi i Królowej Różańca św. za żyjących i ++ członków Bractwa „Żywego Różańca”, Spowiedź święta - Za + Tomasza Cyganek, rodziców i pokrewieństwo z obu stron,
4.I 2 NIEDZIELA PO NARODZENIU PAŃSKIM Fragment do rozważania na dziś: 2 Kor 12 - 13	g. 6³⁰ g. 7⁰⁰ g.10⁰⁰ g.16³⁰ g.17⁰⁰	Godzinki ku czci Matki Boskiej, - Za + Józefa Macura - Za roczne dziecko Maję Małachowską oraz o błogosławieństwo Boże dla rodziny, Nabożeństwo Nieszpory - Za ++ Alojzego i Julię Smółka, Michała i Anielę Sternal, Roberta i Marię Kurpanik, pokrewieństwo z obu stron.